

HØRING—Innspill fra FF

Når Forskerforbundet tirsdag 08.05.18 holdt en diskusjon med påfølgende avstemning om alternativene **a)** ansatt rektor; **b)** valgt rektor var flertallet for alternativ b). For: 11; Vet ikke: 3.

De 11 som stemte for ‘valgt rektor’ var imidlertid klare på at deres tilslutning var *betinget* en styrking av ansattdemokratiet utover valget av rektor. Diskusjonene omkring alternativene valgt/ansatt var *ikke* sort-hvit.

Diskusjonen tok for seg et *prinsipielt* aspekt og et *praktisk* aspekt. Systemet m/valgt rektor gir en autonomi for institusjonen som ikke begrenser seg til det forvaltningsmessige, men berører selve frihetsprinsippet.

Den er lovfestet i Lov om universiteter og høyskoler (den innledende passus som forklarer hensikten med loven, v/pkt. c som er av spesiell relevans for oss her):

«Denne lov har som formål å legge til rette for at universiteter og høyskoler [...] c) formidler kunnskap om virksomheten og utbreder forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.»

Systemet med ‘valgt rektor’ er betinget av at denne målsettingen er aktiv i alle ledd, inklusive i skolens styre både mht. dets målsettinger og virkemåte. Vi vektlegger derfor styrets demokratiske skolepolitiske funksjon.

Praktisk—at dissenterende synspunkter blir loggført og drøftet i rapporter fra skolens ulike organer og styre. Altså, at skolen utvikler en protokoll for å styrke det som i KHiSs strategidokument kalles en ‘uenighetskultur’.

BAKGRUNN:

Demokratibegrepet som anvendes er tuftet på Nils Christies prinsipp om eierskap til egne konflikter, og at disse ikke blir flyttet ut av huset. Dette er ett av argumentene *for* valgt rektor.

Men det er betinget en protokoll for det som i skolens strategidokument står beskrevet som en ‘uenighetskultur’. Praktisk: at dissenterende synspunkter blir loggført og drøftet i rapporter fra skolens ulike organer og styre.

Forskerforbundet mener legitimitetsunderskuddet som departementet mener hefter seg til

‘valgt rektor’ kan gjøres opp for gjennom at skolens demokratiske *målsettinger* og *prosesser* styrkes.

Dette gjelder såvel for skolen internt—v/den daglige dont—som for skolen som faglig aktør i offentligheten, som i dagens klima vil bli oppfattet som radikal i samme mon som vi tar passus c) fra lovverket på alvor.

I sum, er dette en appell for anvendelsen av faglige resultater i måten vi driver på—innover i skolen og utover i samfunnet—og at det i dette ligger et kjennetegn for det som etter vårt syn definerer en kunstscole.

En NIFU undersøkelse som blir referert til i en drøftingsnotat fra Universitetet i Agder, viser at ingen av de to modellene—*valgt* eller *ansatt* rektor—gir vesentlig bedre resultater med utgangspunkt i målene.

Slik at det ikke er i det forvaltningsmessige, men i den skolepolitiske konsekvensen at forskjellene vil vise seg: altså i det større sosiale og politiske oppland enn det som begrenser seg til det å drive skole.

Rettere sagt—fra et faglig synspunkt vil det å drive en kunstscole fordre et engasjement i det vi for korthets skyld kan kalle ‘frihetens veier’: *enhetlig ledelse* har en lei bismak av fortidens *korporative* ledelsesmodeller.

Vi opplever departementets fremlegg som ideologisk på to punkter: a) at valgt rektor savner legitimitet i forhold til ansatt rektor; b) *enhetlig ledelse* tåkelegger at systemet med ansatt rektor også er delt.

Enhetlig ledelse er også delt—mellom rektor og styreleder—men blir forflyttet fra organisasjonens hjerte, til dens randsone der den ligger tettere opp til departementssektoren & til nettverksstaten (privat sektor).

Vi vurderer at utfra en slik modell vil det være lojalitetsbånd i linjeorganisasjonen som styrer, og ikke lojalitetsbåndene til den akademiske friheten som ligger til grunn for faglig utøvelse i høyere utdanning.